№ 93. Treschdeen, 19. nowembri. 1908.

Makfâ,
Jelgawâ samemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „
Par adresê pahrmainu
jamaksâ 10 kap.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
po pastu peesûtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „
Uz ahrsemèm 4 rub. 50 kap.,
2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Jsnahk dimreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Kangibseru eelâ № 14.

87. gada-gahjums.

Sludinajumi makfâ:
par sihku rakstu rindinu 8 kap., preekschpusê 20 kap.

Latweeschu Literarisfka Beedriba
(Latweeschu Draugu Beedriba)
noturês 4. dezembrî sch. g. Rigâ, Doma museja sahlê, sawu

gada sapulzi.

Sapulzes sahkums pulksten 11 preeksch pusdeenas.

Presidents Th. Doebner.

Ceteizam
smehketaju kungeem papirosus
„Famos“ 10 gab. 6 kap. 25 „ 15 „
no fabr. Ottoman Sw. Peterburgâ.
Wairumâ pahrdod Sch. Engelsona magasinâ,
Jelgawâ, Pils eelâ 7.

II. Rigas Krahj-Aisdewu Sabeedr.
tagad atrodas
Sabeedribas paschas jaunajâ namâ
Aleksandra seelâ Nr. 12,
(Dsirnawu eelas stuhrî).
Pernem noguldijumus no 1 rubla sahkot un makfâ 5—6 prozentus par gadu; par tekoschu rehkinu 4%. Noguldijumus ismaksâ peyz. eespehjas tuhlit bes usteikschanas.
Darba laiks no 10—2. Walde.

Walsts dome.

12. nowembra sehdê bes debatêm atwehl lihdsekus preeksch Semiradska glesnas „Swehtwakarehbeens“ atjaunoschanas „Pestitaja basnizâ“ Maskawâ.

Urfuls pasino walsts aissardsibas komisijas lehmumu, peekrist eekschleetu ministrijas projektam par tahdu personu neusnemschanu armijâ, kuras teesatas par noseegumeem pret walsts kahrtibu un kuras noliktas sem polizijas usraudsibas.

Adschemows (kadets) aisihst par nepeekaujamu aprobeschot min. personu teesibas. Kâ us weenigo eemeslu, ka schis likums nepeezeeschams, waldiba aisrahda us to, ka wajadsigs nowehrst propagandu kara spehkâ. Newar aismirst, ka schi likuma eeweschana aisskahrs zitu personu interefes, jo atswabinato weetâ eesauks kara klausibâ zitas personas.

Lachnizkis saka: „Ja juhs gribesseet noleegt eestahtees armijâ „neustizigeem“ elementeem, tad jums nahksees isslehgt no kara deenesta wisus semneekus un pilsonus, tâ ka tur paliks tikai bajaru dehli.“ (Trokšnis).

Purischkewitschs: „Diwus gadus atpakal kadeti Wiborgâ noteiza „nedot neweena saldata“, bet tagad wini grib papildinat keisarisko armiju pat ar politiski neustizameem. Scho pretrunu weegli isskaidrot. Wiņu kreiso partiju mehrkis ir „samaitat armiju.“ Kara laikâ Schihdi zentâs eetikt armijâ, ne lai peedalitos kaujâs, bet lai to pahrpluhdinatu ar waldibai naidigâm proklamazijâm. Tadehk saprotams, kadehk tee kungi balso pret likumprojektu. Kreewu armijai jabuht spehjigai ispildit sawu usdewumu, un to ta warês tikai tad, kad neweena kreisâ wairs nebuhs winâ. Par politiski neustizameem mehs nosauzam sozialdemokratus, kuri kâ otrâs domes lozekli taisija bumbas un issuhtija proklamazijas. (Pa kreisi sauzeeni: „Tee ir meli!“). Mums naw jaaismirst, ka katra walsts domes darba deena Kreewu tautai ismaksâ 17 r. 50 k. no purna. Masak runasim, bet wingraki balsosim.“ (Applaudê labee un daļa no zentra).

Kusnezows (soz.-dem.), atbildedams Purischkewitscham, peesihmê, ka waldiba, apwainodama sozialdemokratus par saswehrestibu, isteiza teem apwainojumu atklahti, bet winu atklahto atbildi ta nedabuja, jo teesas durwis bija aisslehgtas. (Trokšnis). „Sozialdemokratiskâs frakzijas un to beedru wahrdâ, kuri sehsch „Krestôs“, es apgalwoju, ka schis apwainojums ir meli. Juhsu zenteeni, isnihdet no armijas sozialistus, ir nespehzigi.“ (Trokšnis; applausi pa kreisi).

Eekschleetu ministra beedris Likoschins: „Te tika isteiktas domas, it kâ propagandai kara spehkâ buhtu panahkumi. Tas naw pateesiba. Es juhtos laimigs pasinot, ka neskatotees us wiseem gruhtajeem pahrbaudijumeem, Kreewu armija ir palikuse sawa usdewuma augstumôs. Zeeschi saistita ap sawu Patwaldneezisko wadoni, wina weenmehr paliks paklausiga swehrestam un sawam peenahkumam. (Applausi). Bet tad ari waldibai un walstij jaispilda saws peenahkums: jaapsargâ armija, schis leelais dahrgums, no jauzeju un nemeeru zehleju propagandas, kuri pehdejâ laikâ peeleek wisus sawus spehkus. Neaismirstat, ka eetschejais eenaidneeks ir bihstamaks par ahrejo. (Applausi). Un ja waldiba peekautu rewoluzionaro propagandu armijâ, tad ta buhtu noseedsiga besdarbiba un sawa peenahkuma neispildischana.“ (Applausi).

Turpinot debates par 4,003,740 rubku asignejschanu preeksch basnizu skolu skolotaju algâm un preeksch jaunu skolu atwehrschanas, Nikolajs Lwows saka, ka wisâs Kreewijas skolâs pasneedz tizibas mahzibas un tapehz basnizu skolas ir leekas. — Swehtâ sinoda wirsprokurors aisstahw basnizas skolas un garidsneezibu un saka, ka wispahrigi wajadsetu preezatees par ikweenu skolu, kura grib isglihtot tumscho tautu. Bes tam zaur basnizas skolâm waldibai zekotees leels eetaupijums, jo basnizas, klosteri un draudses preeksch schâm skolâm dodot diwi miljoni rubku un daschadus pabalstus, kuri zitadi nahktu us ministrijas rehkina. Winam esot sinama Kreewu garidsneezibas swehtigâ, meerigâ, klusâ darbiba basnizas skolâs un pee tautas. Tahdu garidsneezibas tuwums tautai naw sastopams ne pee katoleem, ne pee protestanteem; tas ir labakâ kihla tam, ka muhsu basnizas skola stahw us stingra pamata. Ja muhsu garidsneeziba ir nekulturela, tad tas ir Kreewu wispahrigs grehls. Bet dsihwojot lihds ar tautu winas suhro darba pilno dsihwi, garidsneeziba ir usglabajuse dsihwo tizibas uguni un tagad, ejot pretim tautas prasibâm un wajadsibâm, ta ir nodibinajuse skolu, — basnizas skolu. Lai ustizetos basnizas skolu leetai, bes skaitleem un bes sakteem — wehl wajadsiga tiziba us pareistizibas spehku un dsihwes spehju. Un tiziba us gaischu nahkotni saka: „Neisnihzinat muhsu basnizas skolu, paglabajat to, kâ leelu muhsu tautas dahrgumu.“ (Applausi). — Surkows (soz.-dem.): „Spezielâs garidsneezibas eestahdês behrni slahpst nosst. Slahwu waloda semneekeem naw jasin, ar to semi neapstrahdasi. Garigâ retora preekschstahwis nosauza basnizas skolas par dahrgumu. Ja, tas ir dahrgums, bet winu wajag nodot musejâ kâ tautas tumsibas peeminekli.“ (Applausi kreisajâ pusê). — Garidsneeks Gepezkis (mehren.) aisstahw basnizas skolu. Atzeratees, — winsch saka, — darba ir daudz, bet darbineeku maz. (Applausi pa labi).

42 domneeki ir eesneeguschi preekschlikumu, nodot komisijâ likumprojektu par semes peeschkirschanu semneekeem.

Grahds Bobrinskis (mehr.) domâ, ka schis jautajums jau deesgan plaschi apskatits no 9. nowembra ukasa referenta. Ja schaî jautajumâ atkal peerakstisees kahdi 120 runataji, tad ta buhs, bes schaubâm, obstrukzija, bet schahdas obstrukzijas janomehrsch jau paschâ sahkumâ, paschas walsts dsihwes interesês. — Tortschaks atrod, ka semneeku wairakums wispirms grib semi. — Nekludows leek preekschâ atraidit schi jautajuma likschanu us deenas kahrtibas, pirms tas naw isschkirts pehz peederibas, lai tahdâ kahrtâ nepahrwehrstu domes sehdes par mihtinu. — Nobalsojot, 122 domes lozekli isteizâs par un 122 pret jautajuma likschanu us deenas kahrtibas. Balotejot ar iseeschanu zaur pretejâm durwim, 130 domneeki isteizâs par jautajuma likschanu us deenas kahrtibas un 125 pret to. Sehdi slehds pulkst. 6 un 30 min. Nahkoschâ sehde sestdeen, 15. nowembrî.

No ahrsemèm.

Balkanu jautajums.

Austrijas pretschu boikots Turzijâ kosch Austrijai koti kaulâ. Austrijas suhtnis luhdsis leelwesiru (Turzijas ministru preekschneeku) Kjamilu-paschâ, lai tas kâ nekâ mehgina boikotu isbeigt, bet leelwesirs atteizis, ka ta ir tautas leeta un winsch tur neka newarot darit. Schahdas nesekmes dehl suhtnis gribejis atteiktees no amata, bet Austrijas waldiba winam dewuse tikai ihsu atwakinajumu, lai pa to laiku atbrauz us Wihni un aprunojâs. Esot ari jaschaubâs, waj leelwalstju konferenze wairs tikschot sasaukta, jo Austrijai konferenzes programa neesot patihkama un ta to leetu wisadi wilzinot. Wahzija peedahwajuse Turzijai sawu widutajibu pee islihgschanas ar Austriju, bet Kjamils-paschâ us to neeelaischotees. — Ari pahrejâs Balkanu walstis stahwoklis naw labojees, bet drihsak kluwis wehl kaunaks.

188 Turku bataljoni, kâ „Gol. Moskwi“ sino, esot saoulzinati pee Bulgarijas robeschâm.

No Austro-Ungarijas. Skolâ greesti eegahsuschees. Doroschmas zeema skolâ pa mahzibas laiku eegahsuschees greesti. Daschi behrni cewainoti lihds nahwei, ziti weeglaki. Eedsihwotaji kori sasschutuschi us weetejo biskapu un skolas preekschneeku. Skolas ehka jau sen gahsusês kopâ, par ko eedsihwotaji sinojuschi biskapam un luhguschi, buhwet jaunu skolas namu; bet luhgums netizis eewehrots.

No Turzijas. Sahpigs boikots. Austreeschu pretschu boikots, neluhkojotees us wiseem Austro-Ungarijas protesteem un draudeem, isnihzina Austrijas tirdsneezibu wisâ Turzijâ. Lihdschinejee Austrijas saudejumi sneedsâs pahri par 500 miljoneem franku. Wihnes waldiba atrodas gruhtâ stahwoklî, publikas nemeeriba aug.

No Anglijas. Jautajums par kara spehka paleelinaschanu. Parlamenta augschnamâ lords Robertss eesneedsa schahdu resoluziju: Walsts aissardsibas leeta prasa, lai waldiba nekawejoschi stahjas pee tahda kara spehka eerihkoschanas, kas pehz leeluma un labuma buhtu tahds, ka neweena walsts — pat wisstiprakâ no tâm neusdroschinatos iszelt sawus kara pulkus Anglijas krastâ. Motiwejot scho resoluziju, Roberts salihdsinaja Angliju un Wahziju. Winsch aisrahdija, ka Wahzija 10 gadu laikâ radijuse sloti, kura gandrihs lihdsiga warenajai Anglijas kara slotei. Galwenais aissargs pret eebrukumeem buhtu stipra, miljonu wihru leela kara spehks. — Lords Kromers preezajas par Wahzijas reichstagâ isteiktâm domâm, ka tur neesot eenaida pret Angliju; bet kaut gan Anglija isturas tikpat draudsigi, tad tomehr tas neatswabina winu no peenahkuma, turet gatawu peeteekoschi stipru kara spehku un peeteekoschi stipru sloti. — Robertsa resoluziju peenehma ar 74 pret 32 balsim. Sihmigi, ka tas notika tik drihsi pehz tam, kur tika laisti klajâ Wahzu keisara draudsibas apleezinajumi Anglijai.

Wezais lords Roberts naw aprobeschojees weenigi ar sawu preekschlikumu parlamentâ, bet ussahzis ari agitaziju tautâ, turedams dedsigas runas par to, ka Anglijai wajagot weenu miljonu wihru leelu armiju. Runas teekot sanemtas ar leelu sajuhsmu. Robertsa agitaziju peedahwajuschees rabalstit ari wairaki generali. Par ko agrak Angli negribeja ne dsirdet, tas tagad jau sahkot atrast daudzu peekrischanu — proti, ka ari Anglijâ wajadsetu eewest wispahreju kara klausibu. Ari awises runâ par brunoschanos un karu. Tâ „Standart's“ domâ, ka Anglijai tik un tâ reis wajadseschot mehrot sawus spehkus zihnâ ar Wahziju, un tapehz waj neesot labak jau tagad iswilkt sobinu.

No Kihnas. Jaunais Kihnas keisars Pui-ji, kâ „Gol. Moskwi“ telegrafê no Mukdenas, esot nogiftets. Tahdas baumas stahstot Mukdenas Kihneeschi un tâ rakstot ari Tjansinas awises.

No Amerikas. Bijuschais walstsdomneeks J. Osols, mahzitajs Rosens un „aitu Purens“. Amerikas Latweeschu sozialistu organâ „Strahdneeks“ nodrukata bijuschâ walstsdomneeka J. Osola „atklahta wehstule“ mahzitajam Jurim Rosenam, lai tas peeteizas par leezineeku prahwâ pret „rewoluzionaro“ Purenu, kura isdoschanu Kreewija prasa no Amerikas. Wehstulê Osols starp zitu raksta: Jr japeerahda, ka Baltijâ bij 1905. g. rewoluzija, ka bij semneeku kongress, ka schaî kongresâ tika nolemts organiset pagastu paschwaldibu, dibinat miliziju schis paschwaldibas aisstahweschanai un slehgt krogus un monopolus. Kongresa resoluzijas mums ir. Tâs bij nodrukatas wisôs Rigas laikrakstôs. Bet mums naw kongresa protokolu un wina preekschsehdetaju. Weens kongresa preekschsehdetajs J. Asars jau atdusas sem sakâm welenâm. —

Otrs — Kroders zeesch muhscha katorgu, treschais — Brigaders ari now Amerikâ. Jums bij tas gods tikt eewehletam kongresa zentralbirojâ. Jums ir sinamas kongresa resoluzijas un winu nosihme. Zeru, ka Juhs neleegsatees sem swehrasta nodot leezibu par wehsturisko semneeku delegatu kongresu. Ar Purena personu Jums scheit now jorehkinajâs. Zihna grosâs ap prinzipu. Buhdami pats emigrants, kura eebraukschanu Kreewijas waldiba gribeja aiskawet, Juhs sapratisseet, ko nosihmè politisko behgku ustureschanâs teesibas Amerikas Saween. Walstis. Juhsu isdewumi tiks segti no Purena leetas Konferenzes. Leezineeku protischana sahksees 4. now. un wilksees nedelas 4—10.

No eekschsemèm.

Ahreja aisnehmuma leetâ.

8. nowembrî, kâ sino „N. Rusj.", waldiba eesneegusê walsts domei projektu par ahrejo aisnehmumu, lihds **500 milj.** rubku leelu.

Laupischanu upuri.

Pehz „St. Pet. Wed." sinâm oktobra otrâ pusê Kreewijâ isdaritas daschadas laupischanas par 161,367 rubkeem, pee kam kritušchas 16 amata un 25 priwatpersonas.

Walsts domes nesekmigà darbiba.

Laikraksti weenprahtigi issakâs, ka walsts domes darbibai pawisam maz sekmju. Tà „Now. Wremja" atrod, ka dome lihds schim laikam now it neka pastrahdajusê, jo tee sihkee likumprojekti, kuri tikuschi peenemti, nekrihtot swarâ. Galwenâ kahrtâ dome darbojusês gar 9. nowembra ukasu, kursch, tà sakot, winai buhtu bijis tik ween wehl jaeeweb walsts grahmatâs, jo faktiski ukass jau daudsâs weetâs eewests dsihwê gan ar labu, gan pat ar launu. Lihds seemasswehtkeem preeksch scha jautajuma ir tikai wehl 8—9 sehdes, un ja ari isdotos ikkatrâ pabeigt 20 runas, tad projekts tikai wehl pirmajâ lasijumâ buhtu zauri. Tam sekos wehl otrais lasijums, pee kam ap katru pantu wehl war tikt noturetas pahris desmit runu . . . Sehdes sahksees tikai janwara beigâs, un tad buhs janem zauri budschets; marta beigâs sahksees leeldeenu brihwlaiks un wasarai tuwojotees, domneeki wisi buhs paguruschi un wehlesees brihs tikt projam. Bet bes scheem diweem galweneem darbeem domei jaapstrahdà wehl sihkee, masee projekti, kurus schinî sesijâ ween waldiba eesneegusê weselus 244, peemehram ar schahdu saturu: par brauzamas naudas atwehleschanu Kalugas pilsehtas polizijas eerehdneem, par namu pirkschanu preeksch Wekischas un Starizkas rentejâm u. t. t., u. t. t. Kur nu wehl ee negaiditee starpgadijumi ar peeprasijumeem! Ihsi sakot, wisi domes darbibas panahkumi lihdsinaschotees nullei. — Kadetu awise „Retsch" wisu wainu par domes nesekmigo darbibu uswek domes wairakuma partijai — oktobristeem, — tee strahdajot bes kaut kahda plahna un bes tam winu wirseens sahzis noteikti dotees uz labo pusi. Peewesdama daschus rakstur gus notikumus no pascha pehdejâ laika — par peem. Homjakowa skuhpstischanos ar Purischkewitschu pa meelasta laiku, awise pahrleezinata, ka zitadu panahkumu no tahdas isturescha nâs ari newarot gaidit, un tadehk ari oktobristus pahrsteidsot it nejauschi tahdi pahrbalsoschanas gadijumi, kahds nupat, kad pret winu gribu nahzâs nolikt uz deenas kahrtibu oposizijas eesneegto preekschlikumu.

No Kreewijas pawalstneezibas atlaisti,

uz paschu luhgumu, kâ laikraksti sino, daudsi Baltijas Wahzeeschi. Starp teem, par peem. ir barons Pauls Adolfs fon Hahns; Rigas tirgotaja dehli Franzs Johans Wolfgangs un Friedrichs Aleksandrs Redlichs; dsimis goda pilsonis Königsbergas uniwersitates profesors Dr. Ludwigs Augusts Döbners ar dehlu Aleksandru; bijuschais gimnasijas skolotajs Edgars Eduards Wormss; barons Oswalds fon Strombergs; bijuschais luteranu mahzitajs Jeiskâ Eduards Arturs Wilperts ar behrneem; bijuschais luteranu mahzitajs Hermans Reinholds Johans Wilperts ar behrneem.

Walsts domes stahwoklis,

kâ „Pet. Ztg." a raksta, esot atkal nedrošs. Pehz tam, kad domes wairakums peekrita litt uz deenas kahrtibas no 42 domneekeem eesneegto likumprojektu par semes peeschkirschanu semneekeem, esot jabaidâs, waj dome wairs peenems waldibas eesneegto 9. nowembra likumprojektu. Bet waldiba stingri esot apnehmusês pastahwet uz schi sawa likumprojekta peenemschanu domê waj ari pretejâ gadijumâ — domi atlaist.

Wehl 4 admirali atlaisti.

„Waldibas Wehstnesis" sino, ka flotes atjaunoschanas noluhkâ atlaisti no deenesta wehl 4 admirali: Lostschinskis, Wirenius, Petrows un Dabitschs. Tà tad atlaisto admiraku skaits jau ir 17.

Apsinas brihwibas jautajums.

Pehz daudsâm sehdèm un ilgeem strihdeem walsts domes tizibas leetu komisija 11. now., kâ „Retsch" sino, warejusê kertees pee likumprojekta nobalsoschanas par pahreeschanu no weenas tizibas otrâ. Likumprojekts eerahda brihwas pahreeschanas teesibu tikai tahdàm personàm, kuras sasneeguschas 21. dsihwibas gadu. Prinzipâ pahreeschanas swabadiba no weenas religijas otrâ peenemta weenbalsigi. Aukainas debates sazehla weenigi jautajums par wezumu. Barons Rosens lika preekschâ pamasinat projektâ noteikto wezumu uz 17 gadeeem. Tà ka pret tahdu pamasinaschanu tika zeltas stipras eerunas, tad Karaulows lika preekschâ nolemt, ka wezumâ no 14.—21. gadam pahreeschana no weenas tizibas otrâ peelaischama tika ar wezaku atkauju. Ar weena balsa wairakumu barona Rosena un Karaulowa preekschlikumi tika atraiti. Tad biskaps Jewlogijs lika preekschâ nolemt, ka sahkot ar laulibas wezumu (16 gadi seeweetèm un 18 gadi wihreescheem) lihds pilngadibai pahreeschana war notikt ar wezaku atkauju. Schis pahrlabojums tika peenemts. Tapat ari peenehma W. L. Lwowa preekschlikumu, lai pahreet zitâ tizibâ buhtu atkauts tikai 40 deenas pehz tam, kad peenahzigai eestahdei pasinota wehleschanâs, mainit tizibu.

Ko lai pehdigi smehkè?

Tikai „Riga", 10 gab. 6 k. 25 gab. 15 k.

A. S. Maikapara fabrikas, Rigâ.

No Peterburgas. Gubernators uz eelas nomiris. Obuchowa slimnizâ eewests jau nedsihws kahds wezaks wihrs, kursch uz Rasjesschajas eelas peepeschi bij nolritis pee semes un zekâ uz slimnizu nomiris. Israhdijâs, ka nelaikis ir bijuschais Wiborgas gubernators slepenpadomneeks fon Rechenbergs.

— **Zihna pret obstrukziju.** Kà sinams, walsts domes oposizija (kadeti, darba grupa un sozialdemokrati), kurai peeweenojâs wehl Poku un semneeku frakzija un daschi meerigee atjaunotaji (progresisti), treschdeenas sehdê isdabuja zauri sawu preekschlikumu, zelt uz deenas kahrtibas jautajumu par semes peeschkirschanu bessemneekeem un massemneekeem. Oposizijas nodoms ir — sarihkot obstrukziju, t. i. wilkt debates arween garumâ, tà ka 9. nowembra ukasa apspreeschana nowilzinatos waj lihds passchâm leeldeenâm. Par 9. nowembra ukasu wehl now isteikuschees ap 200 runataji, un oposizijas preekschlikumâ jau peeteikuschees 120—200 runataju. Lai aiskawetu oposizijas nodomu, pahrwehrst wisu domes darbibu besgaligôs tukschôs strihdôs, tad lihdschinejâ domes majoritate (wairakums) — oktobristi un labee — 14. nowembrî noturejuschi kopeju sehdi, kurâ, kà „Now. Wr." sino, nolemts: saihsinat debates pee 9. nowembra likuma pahrspreeschanas un usstahtees pret kreiso partiju obstrukziju, kuras ar saweem preekschlikumeem gribot tikai kawet domes gaitu. Leelakà daka oktobristu un labo atsihst, ka garàs debates agrarjautajumâ nahkot par labu tikai oposizijas partiju noluhkeem.

— **Gramofonu plates turpmak zenseschot,** jo no Amerikas teekot eewestas gram fonu noschu plates ar rewoluzionarâm dseesmàm.

— **Kolera neisbeidsàs,** bet pehdejâs deenâs pat peenemàs asà weidà, sewischki starp wairak pahrtikuscheem eedsihwotajeem, pee kam zehlees ari mirstibas prozents. Aisgahjuschà nedelà, kahdu deenu bij tikai 7 saslimschanas gadijumi, bet 14. nowembrî saslimuschi 27, miruschi 8. Sanitates komisijas preekschneeks usaizina eedsihwotajus stingraki eewehrot aissardsibas lihdsekkus.

— **Sobus nedrihkst apkihlat!** Nikolaja dselszeka woksalê pirms wilzeena noeeschanas sobu ahrsts N. peeprasijis, lai tiktu apkihlati kahdas kaféschantana dseedatajas leekee sobi, par kureem wina tam palikuse parahdâ 180 rubkus. Ahrsta prasiba, lai dseedataju apzeetina, tikuse atraidita. Tà tad sobus mutê newar apkihlat.

— **Muhka dehl.** Saratowâ ir leels „ihsto Kreewu kauschu" agitators, pasihstams skandalists muhks Iliodors; winu sparigi aisstahw biskaps Hermogens. Suhdsibas pret Iliodoru ismekleja swehtà sinoda un eekschleetu ministrijas preekschstahwji, kuri schak leetà nahkuschi pee gluschi pretejeem slehdseeneem. Strihdus nonahzis lihds pat augstakajàm waldibas aprindàm: swehtà sinoda wirsprokurora beedris Rogowitschs aisstahw Iliodoru un Hermogenu un kà gandarijumu prasa Saratowas gubernatora grahfa Tatischtschewa atzelschanu, bet eekschleetu ministra beedris Markows aisstahw gubernatoru. Tagad strihdus esot isschkirams starp ministru preekschneeku Stolipinu un sw. sinodu.

— **Grib aisnemtees 40 miljoni rubku.** Pasihstamais miljonars un zukura fabrikants Deenwid-Kreewijâ, Tereschtschenko, kura muischas rewoluzijas laikâ semneeki ispostijuschi, kà „Now. Wr." sino, greesees pee muischneezibas bankas ar luhgumu, lai winam aisdod 40 miljonus rubku, ar ko eekahrtot atkal saimneezibu.

No Mogilewas. Kara teesa isteesaja apsuhdsibu par diwkahrschu usbrukumu Mogilewas polizijmeistaram Rodionowam 1907. g. janwari. Par schahweju peekertais Gorku amatneezibas skolas skolens Gorbatschews noteesats uz nahwi zaur pakahrschanu. Bumbas metejs, Gorku semkopibas skolas skolens Bondarenko noschahwàs usbrukuma deenà, kad to twarstija polizisti. Pahrejee trihs apwainotee, kas dsihwoja saswehrneeku dsihwoklî, aisbehguschi.

No Warschawas. Pilsehtas walde peekrahpuse pilsehtu par kahdeem 700,000 rubleem! Tà par peem. preeksch pilsehtas tizis pirkts kahds parks, kura pateesà wehrtiba esot 35,00 rbl. Bet aismaksats par parku esot 400,000 rubku. Pahrmaksato baku pirzeji un pahrdeweji isdalijuschi sawà starpà. Bes tam uz pilsehtas rehkina tikuschi zelti wairaki nami, kuri pilsehtas imobiliju sarakstôs nemaz ne esot usnemti un tà wisi eenahkumi no dsihwoklu nomneekeem eepluhstot atsewischku personu kabatâs, bet newis pilsehtas kasê.

No Taschkentas. Atrasts ari weens godigs eerehdnis. Sodomâ un Gomorâ, kuru grahfa Pahlena rewisija atklahjuse Taschkentâ, atrasts ari weens godigs zilweks. Scho balto wahrnu sauz Skwortschenko; winsch ir mass eerehdnits, kursch gadeem ilgi wedis nenogurstoschu zihnu ar leelo baru sagku un krahpneeku pee Orenburgas-Taschkentas dselszeka. Wajadseja tatschu weena weeniga spalwas wilzeena, lai winu atlaistu no weetas, bet tas nenotika. No wina bijâs. Winu pahrzehla no stazijas uz staziju, raudsija winam aisbahst muti. Welti. Winsch to ween wehlejâs, lai winam buhtu isdewiba stahtees preeksch teesas un nahkt klajâ ar sawàm aosuhdsibàm. Winsch aisgahja, peem. pee dselszeka preekschneeka W., kuru tagad grahfs Pahlens jau atzehlis no weetas, un sazija winam: „Juhs esat saglis!" — „Ko, kas?" — „Saglis, ja, Juhs esat saglis!" — „Zilweks, ko tu usdroschinajees, es tewi padsihschu, nodoschu teesai", tà kleedsi sadusmotais preekschneeks. „To es netizu", atbild Skwortschenko smeedamees. Un teescham, preekschneeks gan issweeba winu pa durwim ahrâ, bet wairak ari neka neeesahka. Pa rewisijas laiku Skw. ar saweem issazijumeem daudz peepalihdseja gr. Pahlenam, kursch winam atklahti issaka sawu pateizibu. „Herold."

Widseme.

Skolneeki un galwas nauda.

Pagahjuschà gada beigâs awisês parahdijâs isskaidrojumi, ka pehz Wisaugstakà ukasa no 5. oktobra 1906. gada skolneeki, kuri apmeklejot daschadas mahzibas eestahdes, esot atswabinati no pagasta nodokku (galwas naudas) maksaschanas. Daschadu suhdsibu dehk Widsemes gubernas waldes semneeku leetu komisija tagad isskaidro, ka pehz minetà ukasa skolneeki teekot atswabinati tikai no personigu pagasta schkuhtu (naturalklauschu) ispildischanas, bet newis no galwas naudas maksaschanas.

Baltijas tautskolâs esot gaidams jauns wirseens. Ulbrokas-Stopinu (pee Rigas) pagastwalde bij nolehmuse, isslehgt no sawas skolas 11 Kreewu weztizibneeku skolneekus, jo winu dehl pirm- un otrs-emneekeem newarot mahzibas pasneegt mahtes walodâ, kà tas ir atwehlets ar bijuschà kuratora Lewschina zirkularu. Scho lehmumu apstiprinaja semneeku leetu komisars Gersdorfs un peesuhtija skolas pahrsinim, kursch to ari ispildija. Kad to dabuja sinat weetejais tautskolu inspektors Deewkozinsch, winsch isslehgtos skolneekus pawehleja usnemt atpakal, bet skolotaju pahrzehla uz zitu skolu. Ar to ween leeta wehl now isbeigta. Uz kuratora Pruttschenko pawehli eezelschot komisiju, kura pahrbaudischot Kreewu walodas sekmes wisâs Latweeschu tautskolâs. Par aiskustinats jautajums, waj newajadsetu atzelt bijuschà kuratora Lewschina isboto zirkularu, pehz kura pirmâ un otrâ seemà tautskolâs mahzibas pasneedsamas mahtes walodâ. Scho jautajumu isschkirschot tad, kad pahrbaudischanas komisija buhschot nodewusê sawu sprieduma par to, waj zaur mahzibu pasneegschanu Latweeschu walodâ Kreewu walodas neteekot par maz eewehrota un neteekot ari sekmigi eemahzita. Wispahrigi Kreewu walodai tautskolâs turpmak peegreesischot leelu wehribu un ja Lewschina zirkulars israhdischotees nederigs, tad to atzelschot, jo wairak tadehk, ka winsch neesot nekahds likums un tapat warot mirt, kà dsimis. Tagadejai Baltijas skolu politikai weens no galwenajeem usdewumeem esot, dot pilnigu eespehju, weetejeem Kreewu eedsihwotajeem attihstit un nostiprinat sawu walsts walodu; katrs mehginajums masinot pehdejâs swaru, atradischot pee tagadejeem Baltijas skolu augstakeem wadoneem stingru un negrosamu pretestibu.

Tà ka tagadejo Rigas mahzibas apgabala kuratoru mag. Pruttschenko daudsina par wispusigi isglihtotu zilweku, tad negribetos tizet, ka winsch muhsu tautskolâs mehginàs atsaukt atpakal tos laikus, kad pateesa sirds un prahta isglihtiba bij atstahta nowahrtà, kad ar maz isnehmumeem wisas stundas bij jaseedo Kreewu wahrdu eekalschanai.

Atlihdsiba no sodu ekspedizijàm.

Peterburgà sastahdità komisija, kurai bija jaissprees semneeku suhdsibas par sodu ekspedizijàm dotu produktu nesamaksaschanu, peesprieduse samaksu wiseem teem, kuri sawas prasibas noteikti peerahdijuschi. Widsemê schi atlihdsiba semneekeem ir 4007 rbl. leela.

No Rigas. „Rischskij Westnika" luhgums dehl krona pabalsta, kà „Rischk. Mistl." sino, esot eewehrots un minetai awisei isstreegschot tagadejà un nahkoschajà gadà ik pa 5,000 rbl.

— **Tschetru kapeiku dehl.** 11. now. sastrihdejâs pee monopola bodes Wez-Mihlgrahwî diwi strahdneeki M. un F. dehl tukschas brandwihna pudeles. Kad M. gahja projam, F. krehja tam pakal, panahza to un eegruhda nasi tik stipri M—am sahnôs, ka plauschi esot pahrdurti.

— **Kara teesa** 13. now. isteesaja apsuhdsibu pret 9 zilwekeem, kuri schopamasar Rigà isdarijuschi wairakas laupischanas. Noteesaja: Jelgawneeku Heinrichu Saksi, Wilhelmu Pauschu un Scholkowsku uz eeslodsischanu zeetumâ — pirmo uz 4 gadeem un pehdejos diwus uz 8 mehneschem katru; bet pahrejos seschus: muischneeku Waditschko, Jelgawneeku Jwanu Belowu, Nikolaju Fedorowu, Karli Dombrowsku, Wilzes pag. Wikumu Pumpuru un Osipu Schnapschti noteesaja uz nahwi zaur pakahrschanu.

— **Kurators par Wahzu skolu grahmatàm.** „Ds. W." sino, ka kurators Pruttschenko greesis wehribu uz to, ka daschâs skolâs ar Wahzu mahtes walodu leetojot mahzibas grahmatas, kuras israksitas no ahrsemèm un kurâs galwenais swars it dabigi peegreests Wahzijai. Aisrahdijums, ka Kreewijâ wehl neesot isnahkuschas derigas mahzibas grahmatas Wahzu walodâ, ari newarot noderet par attaisnojoschu eemeslu. Sabeedribas un eestahdes, kuras usturot Wahzu skolas, lai ruhpejotees ari par to, ka tiktu isdotas un leetotas derigas Wahzu

skolas grahmatas, jo tagad leetotàs ilgi wairs netikschot peelaistas.

— **A. Deglawam**, kuru pehz apzeetinaschanas drihs atkal atswabinaja, kà „R. Aw." raksta, esot no atteezigas puses pasinots, ja winsch wehl atkahrtoschot sawus preekschlasijumus, winu israidischot no Baltijas gubernàm.

No Wihzeema. Krogs wainigs. Wihzeema pagasta sinnesis pagahjuscho swehtdeen Smiltenes basnizà salaulajees. Kahsas tikuschas noswehtitas krogà. Pehzak aulekscheem uz mahjàm brauzot, jaunà pahra rati apgahsuschees un jaunà seewa krisdama tik wahrigi sadausijuse galwu, ka otrà beenà nomiruse.

No Steenes. Tik leela gara tumsiba un mahntiziba, kà pee mums Steneescheem, reti gan kur wairs buhs atrodama. Sche wehl stipri eewehro wisas wezu laiku eeraschos un mahnus. Wehl leelà zeenà teek tureta tà saukto „blukischu" makaru swehtischano. Schos makorus swehti katras ned kas zeturideenà, nowembra mehnesî. Seeweetes eeskata par leelu grehku „inetôs makarôs roku darbus strahdat, peemehram wehrpt. Tà tad ratinsch ari dabû sowa sinamu atpuhtu! Wehl pat tiz, ka raganas ejot pa naktim gowis slaukt, tapehz gowis nedodot wairs peena. Tapat wehl tiz, ka peenu newarot swescham rahdit, jo tas tad peenu noskauschot Schahda mahntiziba gan nepawisam wairs nesaderàs ar tagadejeem gaismas laikeem!

(L.)

No Mas-Straupes. Par brahleem Kowalenskeem, kuri klusapasihstami zaur trakisko schauschanos Peterburgà uz eelas, owisei „Herold" sino no Widsemes: Apmehram pirms 6 gadeem brahli Kowalenski sawu wasaras brihwlaiku pawadijuschi Mas-Straupes muischà. Abi jaunkungi ar flintèm isgahjuschi pastaigatees un sanahkuschi sawà starpà strihdà, pee kam wezakais brahlis jaunako smagi peekawis. Kahda weza seewina, kura garameedama wisu notikumu redsejuse, sahkuse wezako Kowalensku noraht par brahla mozischanu. Tà ka seewina neklausijuse jaunà kunga pamehlei — turet muti un mahkt-es prom, tad Kowalenskis uz winu isschahwis, to gruhti eewainodams kahjà. Wiss schis notikums toreis tizis noklusets un wezà seewina, kura pehdigi isweselojusès, wehl scho baltdeen sanemot 100 rubku gadà kluschanas naudas.

No Tehrpatas aprinka. Ahrsts noteesats. Rigas apgabalteesas delegazija isteesaja 7. nowembrî Tehrpatà apsuhdsibu pret brihwi praktisejoscho ahrstu Oskaru Kalninu par to, ka winsch scha gada 3. februarî Tschornaja meestinà, Tehrpatas aprinkî uz aprinka preekschneeka jaunakà palihga Saikina usaizinajumu neeerabees sneegt kahdam saslimuscham zeetumneekam ahrsta palihdsibu. Ahrstam peespreeda 10 rbl. naudas soda, resp. 2 deenas aresta. (Ds. W.)

Kurseme.

Deputats E. Karlsberga kgs

„Dsihwei" kahdà pehdejàs deenàs peesuhtità wehstulê sinojot, ka winsch esot nodomajis no sawa deputata krehsla atteiktees.

Sakus esot brihw schaut.

Kahds mahju ihpaschneeks bija peeprasijis teesas zelà no muischas ihpaschneeka atlihdsinajumu par saudejumeem, kurus saki nodarijuschi augku dahrsà. Jaun-Jelgawas-Ilukstes pirmejà meerteesneschu sapulze atraidija scho prasibu tadehl, ka saimneeks newareja peerahdit, ka saki nahkuschi no muischas ihpaschneeka mescha. Bes tam mescha swehrus wispahri newarot atsiht par kahdas personas ihpaschumu. Joprojam likums neaisleedsot neweenam aissargat sawu ihpaschumu pret postitajeem un tapehz katram brihw apschaut sakus, kad tee nahk augku dahrsôs un nodara saudejumus. (L.)

Kà sihkkredita eestahdes lai eekasê parahdus.

Widsemes gubernators, kà „R. N. N." sino, isdewis wisàm sawas gubernas polizijas eestahdèm preekschraksti, pehz ka wisàm sihkkredita eestahdèm ir teesiba winàm peenahzigos maksajumus no parahdneekeem peedsiht bes teesas spreeduma, administratiwà kahrtà zaur pagastu waldèm waj ari zaur poliziju. Tahda pate teesiba sihkkredita eestahdèm ir sihmejotees uz galwineekeem. Atteezigai sihkkredita eestahdei tikai rakstiski japasino pagasta waldei waj polizijai, ka wina wehlàs administratiwà kahrtà peedsiht sawus aisdewumus lihds ar nenomaksatàm prozentèm un soda naudàm, pee kam jausdod parahdneeka, kà ari galwineeku (ja tahdi ir) wahrds, un dsihwes weeta, peedsenamàs sumas leelums un tas, kahdà kahrtà nauda buhtu peedsenama. Pehdejais noteikums ir saprotams tahdejadi, ka atteezigà krediteestahde parahdneeka apraksstamo ihpaschumu war opsihmet tuwak un parahda peedsihschanu war atteezinat ari uz to parahdneeka nelustamu ihpaschumu, kursch atteezigà krediteestahdê naw eekihlats. Pehdejais parahda peedsihschanas weids tomehr isleetojams tikai uz teesas spreeduma pamata un pee tam tikai tad, ja peedsenamà suma ir leelaka par 50 rbl..

No Lindes-Birsgales. Dedsinataji. 1906. gada 28. julijà Tilkenu basnizas mahjas saimneekam Awenam nesinami laundari nodedsinaja schkuhni ar labibu. Diwas deenas wehlak nodega seena schkuhnis un 6. augustà seena kaudse. Abi pehdejee gadijumi notika swehtdeenà pa deewwahrdu laiku, kad mahju saimneeks Awens, kà basnizas pehrminders, atrodàs basnizà. Naktî uz 9. augustu nodega laibars. Schogad, naktî uz 7. augustu atkal bija aisdedsinats tikko usbuhwets jauns schkuhnis, kurà atrodàs daudz saimneezibas peederumi un rudsu salmi. Naktî uz 15. augustu laundari nodedsinaja jauno laibaru. Kursemes kreditbeedriba tagad issolijuse 500 r. tam, kas usrahditu wainigos. Uz augstakas administrazijas pawehli tagad katru nakti Awena mahjas apsargà 2 no pagasta suhtiti wihri. Gadijàs, ka preeksch apsargaschanas nolemtee wihri negribeja eet sargat Awena mahjas, par to tiko sodziti administratiwà kahrtà. Cemesls, kapehz Awena ihpaschums teek weenmehr dedsinats, kà „L." sino, esot tas, ka 1905. g. Awens kà pagasta preekschneeks now nehmis balibu pee neweeru kustibas.

No Cezawas pagasta. Sakropłoschanàs akmenus schaujot. 14. nowembrî spridsinaja schejeenes Salasgola-Jaunmahju saimneeka strahdneeks, gadus 17 waj 18 wezs zilweks, mahjas robeschàs granitakmenus. Weens lahdinsch nedega un winsch, masleet nogaidijis stahjàs pee ta apluhkoschanas un pahrlahdeschanas. Beidsamo darbu darot, lahdinsch gahja rehkschni wakà un sadragaja pilnigi strahdneekam kreisàs rokas pirkstus un plaukstu. Tahdus darbus, kà akmenu schauschanu, deretu gan ustizet wairak peedsihwojuscheem zilweekeem, un ari tos eepasihstinat ar gadijumeem, kuri ir sainiti preeksch strahdneeka ar breesmàm preeksch ta dsihwibas un weselibas. S.

No Slampes. Pasta nodaku, kà „Ds. W." sino, drihsumà domajot atwehrt ari Slampes stozijà.

No Misas (Bauskas apr.). **Par laupischanas eebrukumu „L."** wehl sino: 8. now. wakarà ap plkst. 9eem 4 wihreeschi, no kuzeem weenam bijis brauninsch un pahrejeem 3 mauseri, eegahjuschi pee muischas nomneeka Jahna Lapsena un peeprasijuschi 3000 r., kuri, kà wini to sinot, tam esot klaht. Apdraudedami ar noschauschanu, wini peespeeduschi Lapsenu, isdot wineem atslehgas, ar kuràm wini atslehguschi kahdu kasti un isnehmuschi no tàs ap 200 r. Tad wini panehmuschi selta kabatas pulksteni ar tahdu paschu kehdi, bahrsdas nasi, pudeli begwihna un brauninu № 21592, ismeklejuschi wehl daschas kasites un aisgahjuschi. Schis jau treschais usbrukums Lapsenam.

No Bauskas aprinka. Sargatees no „krahpneekeem"! Nesen eeronàs nomneeks pee sawa kunga, kahdas semneeku mahjas ihpaschneeka, kursch dsihwo Jelgawà. Pasneedz winsch tam 150 rbl., tos peeweenodams agrak noboteem 150 rubl., kurus beidsamais bij, pee to uz rewisiju buhdams, bes kwihtes isdoschanas sanehmis. Masa pause — nomneeks gaida uz kwihti — un kungs ussauc: „Tagad man kas no jauna sakams: es jums ussaku mahjas. Ja juhs, uz kotraktu pamatodamees, gribeet man pretotees, tad es juhs dehl nomas nemaksaschanas issuhdsetschu un likschu issweest no mahjàm." Nomneekam atlika tikai weena iseja: no kontrakta atteiktees, kas ari tuhdal tika pee notara koroborets. Nomneeks, saprahtigs un tschaklis zilweks buhdams, mahjas ihsti labi uskopis un seemas sehjas bagati ar mahkfligeem mehsleem uslabojis. Naudu tahdeem krugeem maksat eewehlams tikai leezeneeku klahtbuhtnê. Z.

No Jaunpils. Draudses mahzitaja atwadischanàs. 9. nowembrî atwadijàs no schejeenes zeenits un mihkots, bet ari no dascheem eenihdets draudses mahzitajs — tagadejs generalsuperintendents A. Bernewitza kgs. 14 gadus A. B. kgs sabija sche par draudses mahzitaju. Zeenija un mihleja winu tee, kam wina wahrdi bij kà ihsta selta graudi, jeb kà tihrs, spirdsinoschs awota uhdens, kas if semes dselmèm arweenu swaigs iswerd; eenihdeja tahdi, kam wina wahrdi bij kà ahrstes roka uz augoneem, bet kas nekahwàs ahrstetees. —

Kad gadus ischetrus atpakal ari sche usnahza klaidoni, kas weenigi tik sawu labumu mekledami, laudis daschdaschadi krahpa un tos tà sakot pee deguna wasaja, ka laudis paschi semi nosihmigi apdseedoja: „Ak, tauta! Kà tu krahpta teezi", kad brihwiba gandrihs katra wahrda galà bij dsirdama, bet neweenam nebij brihw preti ne eepihkstetees; — tad bij wehl weena weeta, basaiza, kur draudse netrauzeti wareja usklausitees un draudses mahzitajs bij tas wihrs, kas droschi pazehla sawu balsi pret tautas postitajeem. Ja, kà lai tahdu neeenihst! Kà lai no tahda — rokàm taustamus melus neisplata, lai wisu draudsi pret winu sarihditu!

Tomehr, ka sarkankamsoku walkatajeem winu nodoms tik pa dakai isdewees, redsams no tam, ka atwadischanàs deenà basniza bij pahrpildita. Ari deewgaldneeku taî deenà bij neparasti daudz. —

Draudses gans atwadijàs sirsnigeem wahrdeem no sawas draudses, peedodams saweem eenaidneekeem, nekahda ruhkuma lihdz nenemdams. Draudses asaras, kuras gan atklahti, gan klusibà riteja pàr waigeem, bij leeziba — schkirtees ir gruht!

Esmu pahrleezinats, ka wehtrainee laiki naw generalsuperintendenta kga energiju laususchi, bet gan stiprinojuschi un tà winu jo derigu darijuschi Kristus karogu augsti wizinot tagadejà augstà amatà. Jks

No Jelgawas.

Deewkalposchana Jelgawas pilsehtas draudses Nikolaja basnizà: Swehtdeen, 23. nowembrî, kà miruschu peemineschanas deenà, plkst. 10 no rihta, deewgoldneeki pulkst. 8 no rihta mahz. Reinhards. Pehz pusdeenas deewakalposchana pulkst. 5 cand. Irbe. Behrnu deewkalposchana plkst. 1 pusdeenà cand. Irbe. Ussaukti: Schannos Eduards Helmans ar Emiliju Lisetti Strauss; Hans Tihsinsch ar Katarinu Nataliju Seetneek; Karlis Dileritschs ar Annu Spalwen; Karlis Hugos Windts ar Annu Paulini Namik; Aleksanders Butkus ar Emiliju Margaretu Brakchan. Miruschi: Eduards Teodors Posteneeks 28 g. w.; Herta Luzija Lidija Hasenjäger 4 g. 5 m. w.; Lihse Mentz dsim. Grünberg 82 g. w.; Dahws Kopmans 58 g. w.; Lawihse Wihtol dsim. Drauman 72 g. w.; Peters Muzeneeks 65 g. w.

Deewkalposchana Sw. Annas basnizà: Swehtdeen, 23. nowembrî, kà miruscho peemineschanas deenà, pulkst. 10 no rihta spred. mahz. Fr. Bernewitz. Ussaukti: Heinrichs Behrsinsch ar Katrihni Emiliju Neuland; Schannos Eduards Helmanns ar Emiliju Lisetti Strauss. Miruschi: Mahrtinsch Grosevogels 74 g. w.; Jahnis Schwedris 57 g. w.

Wina ekselenze Kursemes gubernatora kungs sestdeen aisbrauzis uz Peterburgu un nodewis gubernas pahrwaldibu wizegubernatoram knasam Krapotkina kgam.

Weetejà slepenpolizija apzeetinajusi laupitaju bandu, sastahwoschu no 7 personàm.

Baltijas jaunawu beedribu konferenze. Jelgawà schin's deenàs, no 18.—20. nowembrim, sapulzejàs Baltijas jaunawu beedribu waditaju pirmà konferenze, lai kopà pahrrunatu tos daschados jautajumus, kas sihmejàs uz kristigo jaunawu beedribu darbibu. Scho beedribu noluhks ir, pulzet uz sawstarpigu satikshmi kristigas jaunawas, wiswairs tahdas, kuras pilsehtà eenahkuschas sawu maisi pelnit un tur stahw weentukas, bes tuwu peederigu atbalsta. Meklejot uz sawu roku satikshmi, tahdàm jaunawàm pilsehtu dsihwê braud daschadas breesmas un winas weegli war nokluht uz nezkeem. Turpretim jaunawu beedribà winas stahw isglihtotu dahmu wadibà un apsardsibà un pehdejàs wisadi ruhpejàs, lai jaunawàm sneegtu derigas pamahzibas garigàs un laizigàs leetàs, isglihtotu winu sirdi un prahtu, audsinatu winas par kreetnàm seeweetèm, kuras ari wehlak sawà patstahwigà gimenes dsihwê apsinigi ispildita sawus peenahkumus. Beedribas sapulzês nodarbojàs ar garigu un laizigu rakstu lasischanu, pahrrunà daschdaschadus jautajumus, mahzàs kora dseedaschanu, wingrinàs seeweeschu rokdarbôs u. t. t. Jelgawà jau ilgakus gadus darbojàs diwas jaunawu beedribas — Wahzu un Latweeschu. Pehdejà sawas sapulzes schimbrihscham notura Dorotejas skolas telpàs, Leelajà eelà. Kahrtigàs sapulzes noteek pa swehtdeenàm, no plkst. 5—7 pehz pusdeenas. Wiswairak schis sapulzes apmeklè deenestmeitas un fabriku strahdneezes, bet ari schuwejas u. z. Protams, wiswairak swehtibas no beedribas manto tàs jaunawas, kas kahrtigi peedalàs beedribas dsihwê. Bet ari weens otrs apmeklejums war nahkt apmekletajàm tikai par labu, un ikkatra jaunawa, kas atnahk, atron laipnu usnemschanu. No sirds jawehlàs, kaut muhsu pilsehtas un tuwakas apkahrtnes jaunawas peegreestu kristigajai jaunawu beedribai arween wairak wehribas. Tapat nama mahtèm un ziteem darba dewejeem silti eeteizams, sawàm deenestneezèm netik ween labpraht atkaut jaunawu beedribu apmeklet, bet winas ari uz tam paskubinat.

Zerams ari, ka nupat noturamà jaunawu beedribu waditaju konferenze dos ari weetejàm darbineezèm jaunus mahjeenus un eerosinajumus winu swehtigajà darbà. Uz to nowehlamas konferenzei wislabakàs sekmes!

Elektriskas apgaismoschanas zentrali patlaban eerihko pilt. Darbus laikam nobeigschot lihds pawasarim. Apgaismota titschot pate pils, zelsch no pils lihds Drikfas tiltam un laikam ari pilsdahrsa.

Pahrtikas pretschu zenas uz tirgus pehdejàs deenàs bij schahdas: kartupeli maksaja 7 kap. garnizà un 110—120 kap. puhrà; burkani 5 k. garnizà un 1 k. sainitis; sarkanàs beetes 6—8 k. muldina un wahritas beetes 7 k. stopà; leelee rutki 3—4 k. gabalà; kahli 3—5 k. gab.; kahpostu galwinas 5—12 k. gab.; skahbee kahposti 8—10 k. stopà; gurki 3 k; gab.; sihpoli 16 k. garnizà un 7 k. stopà; pelekee sirni 15 k. stopà. — Dahrsu augi: masee ahboltini 8—10 k. garnizà; labee serinkas 15—18 k. garnizà; masi bumbeeri 6 k. stopà; wihnogas 25 k. mahrz.; reekstî 20 k. m.; arbusas 20—35 k. gab.; eetaisitas sehnes 8—12 k. blodina. — Putnu zenas: dsihwas sosis, nobarotas, 2 r. 20 k. gab.; nokautas, bes spalwàm, 1 r. 40 k. lihds 2 r. gab.; vihles no 80 k. lihds 1 r. gab.; wistas no 50—80 k. gab.; saki no 120—140 k.; irbes 70 k. gab.; teteris 90 k. gab. Siwis: swaigs lasis 1 r. mahrz.; lihbakas no 50 k. lihds 150 k. gab.; strimalas 15—20 k. kahlà; brehtlini 10 k. kahlà; schahweti laschi 120 k. mahrz.; suschi 60—90 k. gab.; nehgi 4 k. gab. Wehrscha gaka 10 lihds 14 k. mahrz.; jehra gaka 10—13 k. m.; tela gaka 18 lihds 22 k. m.; zuhkas gaka 14—18 k. m.; schahweta zuhkas gaka 27 k. m. Sweests: kehla sweests no lauzeneeku rateem 40 k. m.; galda sweests no usoirzejeem 40—45 k. m; skahbs krehjums 50—60 k. stopà; skahbs peens 14 k. stopà; peena seers 17 k. m. un 4—8 k. g.; knapseers 5—8 k. g.; zuhku tauki 28 k. m.; olas 170 k. schakà. —.—

Wisjaunakàs sinas.

No Peterburgas. Kà galwas pilsehtas laikraksti sino, Baltijas generalgubernatoru baronu Möller-Sakomelski schinis deenàs sagaidot Peterburgà. Winsch eesneegschot wairak reformu projektus atteezibà uz Baltijas gubernàm.

No Troizkosawskas (Aisbaikalijà) sino „Pet. tel. ag.", ka aplaupits pasts starp Ugri un Kjachtu. Nolaupiti 250,000 rbl. 3 zilweki nonahweti, 1 gruhti eewainots.

No Nujorkas nahk ofizielas sinas, ka starp Japanu un Seemel-Amerikas Saweenotàm Walstim noslehgts lihgums. Abas walstis apnemàs, neaistikt weena otras peederumus, kà ari aissargat Kihnas neaistaramibu. Wisas tautas bauda tur lihdsigas teesibas tirdsneezibas un ruhpneezibas sinà. Schim lihgumam leela nosihme un tas stipri palihds nobroschinat meeru tahlajôs austrumôs.

Austro-Ungarijà sahkuschees keisara Franza Josefa **60 gadu waldibas swehtki.**

Wehstules un atbildes.

Mescham. Schimbrihscham nekahdas atkaujas naw majasdsigs. — **E. Blank.** Tahdeem sinojumeem par „Mahrtinu ballèm" naw preeksch wispahribas nekahdas nosihmes.

Isdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais presidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **J. Weissmanis.**

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawà.

M. Brauer's,

Jelgawâ, pee Annas wahrteem, eepretim **„Jehna dasnizai“.**

Kapu peeminekli

kà: **krusti, odeliski, grahmatas, rulli** u. t. t. teek is **wislabakà materiala** pagatawoti.
Lai **monumenti** isnahktu glihti kà ari isturigi pret gaisa eespaidcem, tee teek slihpeti un poleereti ar jaunlaiku maschinu palihdsibu.
Seltitus, kà ari **neseltitus „tschuguna krustus“** peedahwaju par peenehmigàm zenàm.
Zeen. publikas apstellejumi teek ruhpigi un apsinigi isdariti. — Labakàs atsaukſmes. —
„Sudraba medals un goda diploms“ Rigas „Jubilejas isstahdê“.

Greenwaldes Labdaribas Beedriba

sarihko swehtdeen **23. nowembri** un **7. dezembri** 1908. g.

Greenwaldes pagasta namâ

preekschlasijumus:

23. now. 1) Par isglihtibu. — 2) Sinatnes panahkumi.

7. dez. 1) Par behrnu audsinaschanu lihds skolas laikam.

Sahkums pulksten 5 wakarâ.

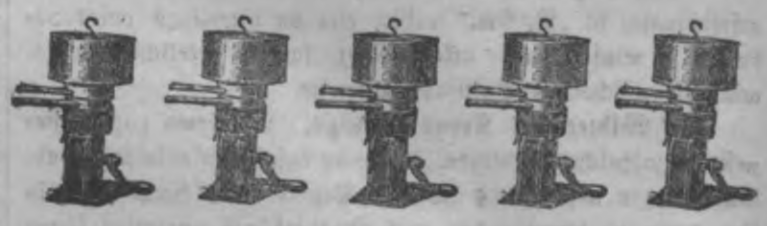

DOMO ir par zitàm zentrifugàm 30% lehtakas.

Domo	A ar weengab. trumuli	nokrejo	33	st.	stundà maksà	25 r.
Domo	B „ „	„	40	„	„ „	30 „
Domo	Nr. 0 ar schkihwischeem	„	55	„	„ „	35 „
Domo	„ 1 „ „	„	70	„	„ „	40 „
Domo	„ 2 „ „	„	100	„	„ „	50 „
Domo	„ 3 „ „	„	160	„	„ „	70 „
Domo	„ 4 „ „	„	240	„	„ „	100 „

Par isturigumu un labu nokrejoschanu teek galwots.

Wislabakàs atsaukſmes no pirzejeem. Par peemehru:

Leel-Salazes Laukſaimneezibas Beedriba raksta:

„Atbildot uſ Juhsu god. peeprasijumu dehl **„Feniksa“** un **„Domo“** separatoreem, kurus muhsu beedri 1906, 1907 un 1908. gadôs pirkuschi, waram Jums sinot, ka ihpaschneeki **pilnigi** ar teem apmeerinati. Maschinàm ir weegla gaita un naw lihds schim bijuschas wajadsigas **nekahdas** repaturas, ta ka pee mums **„Feniks“** un **„Domo“** par labeem un stipreem teek usskatiti un labpraht pirkti.

Domo, kà ari Feniksa zentrifugas

dabujamas fabrikas noliktawâ

Rigâ, Walnu eelâ № 2,

„Paschpalihdsibâ“ un pee **agenteem** pilsehtâs un uſ laukeem.

Dr. K. M. Lesina

fisiko terapeitisks kabinets

Rigâ, Leelà Newas eelà № 9. — Telefons № 3502.

Ahrsteschanas lihdsekli: elektrizitate, gaisma, gaiss, skahbeklis, ogiu skahbe, uhdens, masascha, wingroschana, sahku eelposchana u. z.

Röntgena stari zaurisskatischanai, fotografeschanai un ahrsteschanai.

Roderigas slimibas: reimatisms, giksts, nerwu sahpes, apmirschana, sirds wahjiba, asinsdsihslu saslimschana, Basedowa slimiba, zukura un treknuma kaites, kakla, plauschu, kunga un sarnu slimib., ehdes, wezas kahjstilbu wahtis u. d. z.

Runas stundas (tikai darba deenâs) no pulkst. 10—11 un 4—5.

Peenemu **ahdas, puhschla** un **weneriskus slimneekus,**

Rigâ,

Terbatas eelâ № 7, sawà priwatklinikà.

Runajams no 10—12 un no 4—5.

Dr. J. Kraukſts.

Slimneekus, kaunuma, ahdas, sliktu mihselu slimib. eekschejàs, reimatisma un matu isskrisch. ikdeenas peenem no 9—1 u. 5—8 wak.

Dr. W. Loewenbergs, pr. ahrsts.

Rigâ, Leelà Jaun eelà 24, 2 tr. netahlu no Daugawas tirgus.

Zaurskatischana ar elektr.

Peenemu **sobu slimneekus** ikdeenas no plkst. 9½—1 un 4—6.

Spezialitate: eeleet ahkfligus sobuk, porzelana plombas un **iswelk sobus gluschi bez sahpèm. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.**

Jelg. Leelajà eelà № 6,

Gutman-Rathaus.

Wolgundes pagasta walde,

Dobeles aprinkî, usaizina zaur scho **wisus schi pagasta peederigus wihreeschu kahrtas lozekkus,** kas dsimuschi laikà no 1. oktobra 1887. g. lihds 1. oktobrim 1888. g., kam 1909. g. jastahjàs pee kara klausibas ispildischanas, peenesischai pagasta waldei lihds 1. februarim 1909. g. skaidras sinas par familijas sastahwu, nodarboschanos un usrahdit dokumentus par isglihtibas palahpeenu, dehl eerakstischanas eesaukschanas listês par 1909. g.

Wolgundê, 12. nowembrî 1908. g.

S. w. (№ 913).

Pag. wez. w.: **Fr. Preede.**

Skrihweris: **M. Strautmanis.**

Platones pagasta walde

dara sinamu, ka **26. nowembri** sch. g., pulksten 10 no rihta iiks pee schîs pagasta waldes isdots masatsolischanà

sinnescha amats.

Tuwaki nosazijumi pagasta waldes kanzelejà.

Wez-Platonê, 4. now. 1908. g.

Pagasta wez. J. Schulman.

Skrihw. J. Ridders.

№ 1786. S. w.

Wajadsigi wassadreybes

drukataji,

kas pamatigi drukas darbus prot. Rakstitus peedahwajumus eesneegt schîs awises ekspedizijà sem burteem: H. T. P. A. M.

Sawu

laimi

war katrs ismehginat. Adresejeet: Торговому Дому Л. Нордвиндъ Варшава, Центр. Почта № 80.

Baltas numuru

logu ruhtis

no fabrikas **„Puseneeki“** peedahwà wisadôs leelumôs par **lehtàm zenàm** un ari **nezaurredsamas** (matt) **ruhtis**

Mag. J. Hertela

apteek. pretschu pahrdotawa

Jelgawâ, Pasta eelà № 13.

Union Horlogère.

Genfes pulksteni ir tomehr labaki kà ziti, kà agraki tà ari tagad, kà **lehtuma,** tà ari labuma sinâ, tadehl ikkatram ir eeteizams eegahdatees tikai **Union Horlogère** pulksteenus no wisjaunak. fasoneem. Ar wislabako metanismu, kuri reguleti; **selta, sudraba, melnec un nikela pulksteni.**

Katalogi par brihwu.

Graweera darbi teek **labi un lehti isdariti.**

Waldmanu Roberts,

Rigâ, Marijas eelâ № 10.

Swehtdeenôs **atwehrts** no plkst. 12—5 pehz pusd.

Dobeles aprinka

28. eezirkna pagasta teesa zaur scho dara sinamu, ka sch. g. **20. nowembri,** pulksten 12 deenâ schi pagasta teesa noturès Wolguntes pagasta **Jaunzeemu mahjàs**

☞ uhtrupi,

kurà wairakſolischanà pahrdos noplehschanai pret tuhlin samaksu Jaunzeemu mahjàs atrodoschàs wahjprahtigajam Karlim Bergmanim peederoschàs wehja sudmalas un rijas atleekas. Tuwaki nosazijumi eesskatami schîs teesas kanzelejà Wolguntes pagasta namâ.

Wolguntê, 28. oktobrî 1908. g.

Par preekschsehd. J. Jansons.

Ratstwedis M. Strautmanis.

№ 253. S. w.

Ueprez. dahrsneeks

kursch prot ari bischkop., no pawasara 1909. g. wajadsigs. Peeteiktees Jelg., Esera eelà № 7, pee **Dr. Strautsela.**

Daschadas leetas

preeksch ledus darbeem: kà wergas, kekschi un ledus zirwji dabonami Sahgu-Sudmalu eelà № 6 pee nama saimneezes.

Pazelts tschemodans

zelà no Bauskas uſ Jelgawu. Sanemams pret pateizibas algu Jelg. Kangihseru eelà 49, bodê.

Struteles meschâ

teek slihperu skaidas uſ ½ puhra weetu leeleem gabaleem pahrdotas.

Mescha walde.

A. R.

Bogdanowa

tabakas fabrik. noliktawa

Jelgawâ, Katoku eelà № 12, eewehlê wislabakàs papirosu tschaulites (hilses) is pascha auto-mech. fabrikas

„Sankt Gotthard,“

starp tàm: koka kastitês par 500 un 250 gab., kà ari **Berlines** 100 gab. ar dahwanu katrà kastitêum „Zarskija“ ar glihtu walsts ehrgli.

Smarschiga tabaka: **Express** № 18 ¼ ℔ 40 kap., ⅛ ℔ 20 kap. **Express** № 8 ¼ ℔ 28 k., ⅛ ℔ 14 kap. Teizami papirosi: **Egipets** 10 gab. 6 kap., **Barkija** 10 gab. 3 kap., **Bogatir** 20 g. 5 k. **Maikapara** spezial-tabakas **Swesda** № 40, № 30 un № 1 nepahrspehjama labuma.

Latweeschu Skolu un Isglihtibas Beedriba.

Pilna sapulze

otrdeen, 25. nowembrî, pulksten 9 wakarâ,

Laukſaimneeku Beedribas namâ, Katoku eelà № 44.

Deenas kahrtiba:

1) Elementarskolas jautajuma nokahrtoschana.
2) Projekts par ahbezneeku skolas atwehrschanu.
3) Daschadi jautajumi.

Beedrus lihds pilnà skaità eerasties.

Walde.

Latweeschu Skolu un Isglihtibas Beedriba.

Treschdeen 19. nowembrî, ½9 wakarâ,

Jelg. Laukſaimneeku Beedr. jaunajà namâ,

Katoku eelà № 44,

adwokata J. Kreizberga kunga

VII. preekschlasijums

par tautsaimneezibu.

Eeejas maksa beedreem un skoleneem 10 kap., nebeedreem 20 kap.

Walde.

Godatai publikai un atkalpahrdewejeem par sinu, ka sawu jau tà plascho **bilschu grahmatu krahjumu** esmu papildinajis wehl ar sekoschàm apakschà minetàm pamahzoschu tekstu un skaistàm bildèm puschkotàm

bilschu grahmatàm:

Selta jauniba, jaunas bild. ar dseesm.	maksà	**1 r. 20 k.**
Uedarbji un palaidni allasch sodâ krituschi	„	— „ 70 „
Rotalu dahrsinsch	„	— „ 20 „
Robinsons	„	— „ 20 „
Preeksch maseem lautineem	„	— „ 10 „
Preeksch sehneem un meitenèm	„	— „ 10 „
Preeksch kura?	„	— „ 10 „

☞ Atkalpahrdewejeem parastais rabats.

Ernst Plates, grahm. drukatawa, Rigâ,

pee Petera basnizas un Skahrnu eelâ 13.

Nupat kà isnahza no drukas un dabujama pee **J. Schablowsky,** Jelgawâ, Katoku eelà № 9 un Rigâ, Leelà Jaun-eelà № 25.

„Esat nomodâ!“

„Redsi es nahku drihs!“

Pestitaja otrà atnahkschana 1932.—33. gadâ.

(Praweeschu raksti un wehsture). No **Th. van Beuningen,** (is deenesta isstahjees palkawneeks). Schi grahmata tagad sahk isnahkt burtnizàs, no kurâm ir trihs jau isnahkuschas; wina buhs 7—8 burtnizàs un maksà katra 15 kap. par burtnizu.

Atkalpahrdewejeem rabats

pee **J. Schablowsky.**

F. Blechmann, Jelgawâ,

apteekas pretschu un rakstamleetu pahrdotawa

Leelajà eelà № 5, telefons 529,

peedahwà:

Kimikalijas un parfimerijas,
Mahldern krahsas un drehbju krahsas,
Fotografu aparatus ar peederumeem,
Elektriskus swanus un kabatas lampas,
Pensnejus, brilles un barometrus,
Slimneeku kopschanai wajadsigus preekschmetus,
Wisadus skolas leetu peederumus,
Mahkfleneeku krahsas un sihmejamo audekli,
Fotografiju un pastkarschu albumus,
Sihmejamàs leetas un marmora rakstamleetas,
Ahdu un galanteriju prezes,
Isgatawo gumijas schtempeles.

Wisi manâ weikalâ neesoschee preekschmeti teek wisdrihsakà laikà apgahdati, kà ari rakstisti peeprasijumi un usdewumi tuhlit ispilditi.

„Jauniba“.

Kristigs jaunibas schurnals gara un prahta iskopschanai,

ussahks ar **1909. gadu** sawu otro gadagahjumu un tàpat, kà lihds schim puhlesees nopeetni kalpot muhsu peeauguschai, jaunibai paſneedsot tikumiski sinatniskus apzerejumus un rakstus par daschadeem sadsihwes jautajumeem uſ sw. raksta pamata.

„Jauniba“ peegreesis wehribu kristigeem stahsteem un dsejai, kà ari daschadeem jautajumeem, kas atteezàs uſ kristigu jauneeschu beedribu dsihwi un nenostahs mudinot jaunibu uſ kopigeem garigeem darbeem.

„Jaunibai“ raduschees daudz draugu muhsu isglihtoto tauteeschu aprindàs, kuri solijuschees pastahwigi lihds strahdat.

„Jauniba“ isnahk reisi mehnesi, diwi drukas lokschnu beesumà, leelakà formatà un maksà par gadu: **1 rbl. 50 kap.,** par pusgadu **85 kap.** Numurs **15 kap.**

Abonenti nahkoscham gadam jau teek peenemti.

Ari schigada numuri wehl neleelà skatà wisi dabujami. — Redakzijas un ekſped. adrese **Leepajà, K. A. Freywalda grahm. pahrd.** (К нижный магазинъ К. А. Фрейвальдъ, Либава).

Nupat isnahza:

G. Landsberga agrak Sieslacka

Latweeschu Kalendars

1909. g.

ar bildèm.

Kalendars aptwer **13¼ lokſnes.** Literarisskà peeskumà atronàs raksti no **Lihgotnu Jehkaba, Raima, Aspasijas, Deglawa** un z. Stahsts ar bildèm no **G. F. Ompteda.**

☞ 4 ihpaschas peedewas: ☜

1. **Mironu sala.** Pehz A. Böllina gleznojuma.
2. **Isdewigs brihdis.** Pehz P. Thumana gleznojuma.
3. **Rudolfs Blaumanis.** Gihmetne.
4. **Kadatas kalendars 1909. gadam.**

Makſà 30 kap., pa pastu peesuhtot 40 kap.

Samaksu war eesuhtit ari pastmarkàs.

G. Landsbergs,

Jelgawâ, Katoku eelà № 7.

Lihds schim wehl naw bijis!

Skaisti graweereti wihreeschu kab. pulksteni „Сальва“ bez wahkeem, remontuar-enkura (ne zilindra), no Afrikas selta. Wisu pareisakais gahjeens. Uswelkami bez atslehgas pa 36 stundàm 1 reis. Galwojums uſ 6 gadeem.

Tikai uſ seemswehtkeem, 15 r. weetà, makſà 3 rub., 2 gab. 5 rub. 50 kap.

Tahdi pat dahmu pulksteni à 4 rub. gab. Bez maksas teek peelikti klaht: 1) Panzerkehde no tahda pat selta. 2) Breloks waj binokls ar interesanteem stateem. 3) Seemischka ahdas mazinsch pulksteņa aisfargaschanai. Adrese: Торговый домъ Х. Шмулевичъ, Варшава, Новолипки 8 Г. А. Par eepakaschanu un issuhtischanu par 1—4 pulksten. 50 kap., uſ Sibiriju 75 kap. Issuhta uſ pehzmaksu (налож. плат., bez eepreekschejas eemaksas. Uſ Sibiriju bez eemaksas neteek issuhtits. — Pastellejumi rakstami Kreewu waj Wahzu walodà.

Wisujaunakais! Wihreeschu kabatas pulksteni, bez wahkeem (neapsetitti) ihsta Amerikas selta „Solo“, skaisti graweti. Ari leetpratejs aeisschkirs no 56 prowes selta pulksteneem. Schee pulksteni wislabatàs konstrukzijas „enkura“ (un newis „zilindra“) pa 36 stundôm uswelkami 1 reis, wisulabakais un pareisakais gahjeens. — Galwojums uſ 6 gadeem.

Zena 12 rbl. weetà tikai 3 rbl. 25 kap.

2 gab. 6 rbl., 1 dahmu pulksteņs 4 rbl. — Bez maksas teek peelikts klaht: 1) panzer-kehde no tahda pat materiala. 2) breloks-binokls ar skaist. un interesant. skat. 3) seemischka maks pulkst. usglabaschanai. Adr.: Генеральное представительство часовъ „СОЛО“ Т-во „АПОЛЛО“ Варшава Г. А. 1-ое почтовое отдѣленіе. — Par eepakajumu un issuhtischanu teek peeskaitits pee weena waj tschetru pulksteņu issuhtischanas 50 kap., uſ Sibiriju 75 kap.; uſ Sibiriju bez eemaksas neteek issuhtits. Issuhtam uſ pehzmaksu (налож. плат.) Pastellejumi rakstami Kreewu waj Wahzu walodà.

Kamanas,

gatawas un neisgatawotas, wisjaunakôs modelôs, tahseku un kriju, kà ari daschadus schiru eejuhgus, angku jaunsudraba un melna apkaluma u. t. t. Dabujamas Jelgawâ, tikai weenigi Katoku eelà № 15, pee **J. Sehjeja.** Turpat ari **mahzeklis** wajadsigs.

Uhtrupe.

Klihwes meschtunga muischà tiks notureta dsihwes pahrmainas dehl otrdeen, **25. nowembri** sch. g. Pahrdos wairakſolischanà pret tuhlit samaksu: gowis, sirgus, sirgu leetas un daschus saimneezibas peederumus. Ihpasch. **Auks Strauss.**

Печатать разрѣшается полицією.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 1 peelikums.